

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manvscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodiêre

Complectens Santos Mensivm Novembbris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

Epistolæ duæ S. Anastasiæ ad S. Chrysogonum, & totidèm S. Chrysogoni
ad S. Anastasiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

clarum & magnificum, & postea anniuersarium ei festum celebrat. Post annos autem multos, ciuitatum felicissima, Constantinopolis, inquam, eius ad se exportatas suscipit reliquias, & eas deponit in magnifico templo & ea digno, thesaurorum bonorum, fontem miraculorum, corroborationem animae & corporis. Ad gloriam patris, filii & spiritus sancti, viius diuinitatis & regni: Cui conuenit omnis honor, maiestas, & magnificentia, nunc & semper, & in secula seculorum, Amen.

E P I S T O L A E D V A E S. A N A S T A S I A E A D S.
C H R Y S O G O N U M , E T T O T I D E M S. C H R Y S O G O N I A D
S. Anastasiā, vti habentur in S. Anastasiā vita, ab Anastasio Bibliotheca-
ario edita. Leguntur eodem etiam apud Suidam.

Mater S.
Anastasia,
Christianissi-
ma fuit.

SAncto Confessori Christi Chrysogono, Anastasia. Licet pater mihi cultor idolorum fuerit, mater tamen Fausta, Christianissima semper vixisse probatur & casta. Hec me inter ipsa cunabula fecit fieri Christianam. Post cuius excessum sacrifici ingui maritus suscepit: cuius Deo miserante, torum metita infirmitate declinans, die nocte q̄ Domini nostri Iesu Christi amplector vestigia. Cum iste patrimonium meum, ex quo illustratur, cum indignis & turpibus idolatriis exhaustus, me quoquè velut maga atque sacrilegam custodiat tam grauissimam mancipavit, ut me vitam corporalem amittere suspicer. Nihil enim superest, nisi vt amissio spiritu, morti succumbam: in qua morte licet gloriatur confessione Domini mei Iesu Christi, tamen in eo mens valde conteritur, quod omnes meas opes, quas Deo deuoueram, alienis à Deo & turpibus erogari cōspicio. Erridit circò deprecorte, ô homo Dei, vt instanter Dominum depreceris, vt aut ad fidem suam si venturum praevidet, maritum Publum sicut vivere: aut si eum in incredulitatis peruersitate scit mansurum, iubeat cum locum dare suis cultoribus. Melius est enim spiritum exhalarē, quam Dei filium denegare, & cum confitentes impedire. Ipse enim teftis est Christus, quoniam si liberata fuero, sanctorum vestigijs adhærebo, & curam eorum sollicitè exercebo, vt coeporam. Vale vir Dei, & meamento mei.

S. Chrysogoni responsum.

Chrysogonus Anastasiā: Fluētanti tibi inter procellas & turbines mundi, citò super vandas decambulans adueniet Christus, & diaboli aduersum reflantem spiritum uno iussionis suę sermone compescet. Patienter ergò quasi in medio mari posita, crede Christum ad te venturum, & ad temetipsam cōuersa, exclama cum Propheta, dicens: Quarè tristis es anima mea, & quarè cōturbas me? Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, & Deus meus. Geminum divini munieris probatur indicium, cum tibi & terrena reddentur, & donabuntur cœlestia. Dominus enim beneficium suum ob hoc protrahit per aduersa, vt non nobis vile, quod præstat. Vide nè turberis in hoc, quod pie viuentibus inferantur aduersa. Non enim deciperis, sed probaris. Non est tuta defensio, quam tu putas posse per hominem confitare, scriptura dicente, Maledictus homo, qui spem suam ponit in homine: & benedictus homo, qui spem suam ponit in Deo. Cauē fortiter & vigilanter vniuersa peccata, & à Deo solo quare solatium, cuius iussa cōserua. Citò enim ad te placidum conuertetur tempus, & quasi post noctis tenebras floridum diei lumen accipies: atque post glaciale frigus hyemis transiuntis, aurea tibi & serena tempora succedent, & vt omnibus, qui pro Christi nomine affliguntur, temporalem præbeas lætitiam, per quam sine dubio consequaris eternam. Vale in Domino, & ora pro me.

Alia S. Anastasiā Epistola, cùm se putaret in custodia morituram.

Confessori Christi Chrysogono, Anastasia. Finis venit corporis mei: memet in me, vt egredientem animam meam ille suscipiat, pro cuius amore ita sustineo, quæ ex ore huius vetula recognoscet.

S. Chrysogoni responsum.

Chrysogonus Anastasiā. Semper fit, vt lumen tenebrae præcedat: Sic etiam post infirmitatem salus reuertitur, & post mortem vita promittitur. Vno fine clauduntur.

SURIT

AD OCTOBER
ANNO 1515
RVITI

5

Piè viuen-
tibus sem-
per infer-
tur aduersa.
Iere.17.

Matth. 14.

Psal.44.

dantur & aduersa mundi, & prospera: n̄ vel tristibus desperatio, vel latitudo
dominetur. Vnum mare est, in quo nauiculae corporis nostri velificant, & sub uno
gubernatore anima nostra nautico funguntur officio. Quarundam igitur naues
fortissimis carinarum nexibus solidatae, tenebrosi & aquoris concito cursu fluctus
illarum praeercent: quarundam vero fragilis iunctura etiam in tranquillo vicinum
morti conficiunt cursum. Propè est enim ut pereant, qui non cogitant, ut ad salu-
tis portum attingant. Tu autem, o Christi irreprehensibilis famula, Crucis Christi
trophæum tota mente constringe, & teipsum ad opus Domini prepara: in quo
misericordiis dum parværis, cum martyri palma ad Christum attinges.

DE templo in honorem S. Anastasie à sancto Martiano extructo, ac de miraculis quæ in eo fiunt, legat eiusdem Martiani vitam Lector, quæ habetur 10. die Ianuarij Tom. I. folio 221. &c. nouæ editionis.

MARTYRIVM SANCTÆ MARTYRIS EVGENIAE, AVTHORE SIMEONE METAPHRASTE, UT
habetur quinto Tomo Aloysij. Nos numerum capitum mar-
gini adiecimus.

GOMMODO post Marcum suum patrem, Romanum Decemb. 25.
tenente imperium, cùm iam septem annos in eo trans- Cap. I.
egisset, quidam Philippus vir illustris Aegypto praefi-
citur: qui simul cum uxore Claudia & filiis mittitur in
Aegyptum. Ei erant duo quidam filii masculi, Auitas
& Sergius: filia autem, nomine quidem Eugenia, ani-
mo vero generosa, sicut etiam corpore & forma insig-
gnis. De cuius vita propositum est dicere viris bonis &
virtutis amatoribus. Atque Philippus quidem post-
quam venit in magnam Alexandri ciuitatem, illic
omnia administrabat, Romanos & patrios sequens mo-
res. Infelix quidem erat ijs, qui artem tractabant magicam: infestus autem &
Iudeis: illorum quidem multis de medio tollens, Iudeos vero ne sinens quidem
nominari, mitius autem agebat cum Christianis, ipsos quidem etiam expellens e
ciuitate: sed ante muros, cùm ita iussisset Imperator, eos sinens degere & habitate.
Aperte autem ostendebat, se Christianos quidem reuereri propter perfectam vitæ Nota qualis
philosophiam: & idem eos etiam preferens cultoribus simulacrorum. Ipse vero furerit olim
cum tursus teneretur à superstitione & falsa religione, quæ à patre ei fuerat tradi-
ta: amaret autem eruditionem & eloquentiam, Eugeniam quoque suam filiam in
disciplinis educavit liberaliter, utrumque docens, nempe Romanam & Græcam
orationem, & studens videre eam valde prouectam in philosophia. Illa autem Magni san-
ctæ Eugenii
cum docili ingenio addidisset etiam exercitationem, eceleriter adiuolauit ad do-
ctrinam, animum quidem adhibens omnibus, quæ erant utilia: omnia autem, qui-
bus animum adhibebat, mente faciliter apprehendens: quæ vero didicisset, ita tenens
memoria, ut viderentur scripta esse in eius corde tanquam in tabulis æneis.

Cum sic doctrinæ esset dedita, nihil osciū erat etiam suapte natura studiosa vir- Cap. 2.
tutis: & erat quidem digna, cuius cerneretur species: & digna, cuius audiretur ora-
tio: ad imitandum autem erat omnibus utilis & salutaris: &, quod est omnibus
admirabilius, cùm nondum excessisset etatis annum decimum sextum, in mo-
num honestatē & studiō virtutis supererat eos, qui erant etatis longè prouectio-
ris. Cum autem latere non posset, omnia peruidente fama, hanc quæ erat virtute
clarissima, in administratione reipublica clarissimus despondit Aquilinus, qui
tunc erat Consul, & alioquin tenebat primum locum apud Romanos nobiles.
Postquam vero rogauerunt parentes, nunquid ei cordi esset coniugium & gratus
sponus, hic maximè Eugenia ostendit signum generosi animi. Quiduis enim po- Respiit C. G.
tius pati suffinens, quām sibi charam expellere virginitatem, & amittere castitia- fulis Aquili-
ni & aliorū
temparentes arte decipit: & viri quidem genus laudauit, mores autem reprehendi-
dit: & oportet, inquit, ut plurimum illos sponsos eligere, qui generi ornamentum
afferant, non qui volunt ornari à genere. Cum autem multi etiam alij eam pete-
rent